

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

ETIIKKA JA JURIDIikka: HTK-OHJEISTUSTA UUSITaan 2011- 2012

Sanna Kaisa Spoof

Tutkimuseettinen neuvottelukunta

21.9.2011

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA (TENK)

- Perustettu vuonna 1991 (Asetus tutkimuseettisestä neuvottelukunnasta 1347/1991)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämä kolmivuotiskausiksi
- Nykyinen toimikausi 1.2.2010 - 31.1.2013
- Toimisto sijoitettu Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteyteen Helsinkiin

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

KOKOONPANO

Puheenjohtaja

Kansleri *Krista Varantola*,
Tampereen yliopisto

Varapuheenjohtaja

Prof. *Veikko Launis*,
Turun yliopisto

Pääsihteeri

Dos. *Sanna Kaisa Spoof*

Jäsenet

Professori *Markku Helin*, Turun yliopisto

Johtaja *Arja Kallio*, SA

Professori *Riitta Keiski*, Oulun yliopisto

Yliopettaja *Irma Mikkonen*, Savonia-
ammattikorkeakoulu

FT *Tuula Pehu*, MMM

Tutkimusprofessori *Jussi Simpura*, THL

Lakiasiaainpäällikkö *Ari Suomela*, TEKES

Professori *Pirkko Walden*, Åbo
Akademi

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TEHTÄVÄT (asetus 1347/1991)

1. Tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja viranomaisille tutkimuseettisistä lainsäädäntö- ja muista kysymyksistä
2. Toimia asiantuntijaelimenä tutkimuseettisiä ongelmia selvitettäessä
3. Tehdä aloitteita tutkimuseettikan edistämiseksi sekä edistää tutkimuseettistä keskustelua Suomessa
4. Seurata alan kansainvälistä kehitystä sekä osallistua aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön
5. Harjoittaa tutkimuseettisiin kysymyksiin liittyvää tiedotustoimintaa

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TENKin OHJEISTOT

- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen (ns. HTK-ohjeistus)(2002)
- Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi (2009)
- Aloitettu malli-cv:n ja mallijulkaisuluettelon laadinta tieteelliseen tarkoitukseen yhdessä SA:n, UNIFIn ja ARENEn kanssa

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TUTKIMUSEETTISET OHJEISTOT 1

- **Kansalliset ohjeistot**
 - Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen (TENK 2002)
- **Kansainväliset ohjeistot**
 - Singapore Statement on Research Integrity (2nd World Conference on Research Integrity, Singapore 2010)
 - The European Code of Conduct for Research Integrity (European Science Foundation ESF & ALLEA 2011)

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TUTKIMUSEETTISET OHJEISTOT 2

- Tieteenalan tai ammattikunnan omat eettiset ohjeet ja käytännöt
- Organisaatiokohtaiset toimintaohjeet tutkimuksen eettiseen ennakkoarviointiin ja laadun varmistamiseen sekä tilanteisiin joissa epäillään vilppiä
- Suomen Akatemian tutkimuseettiset ohjeet
- Lisäksi tiedeyhteisön otettava huomioon yleinen lainsäädäntö

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HTK-ohjeen rakenne

1. Hyvä tieteellinen käytäntö
2. Hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset
3. Menettelyohjeet HTK-loukkausepäilyjen käsittelemiseksi

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HYVÄN TIETEELLISEN KÄYTÄNNÖN LOUKKAUKSET: kaksi kategoriaa

1. Piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä
2. Vilppi tieteellisessä toiminnassa

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

VILPPI TIETEELLISESSÄ TUTKIMUSTOIMINNASSA

- Sepittäminen
- Vääristely
- Luvaton lainaaminen (plagiointi)
- Anastaminen

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

PIITTAAMATTOMUUS TIETEELISESSÄ TUTKIMUSTOIMINNASSA

- ilmenee törkeinä laiminlyönteinä ja holtittomuutena erityisesti tutkimuksen suorittamisessa
- esim. muiden tutkijoiden osuuden vähättely julkaisuissa ja puutteellinen viittaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin,

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

PIITTAAMATTOMUUS TIETEELLISESSÄ TUTKIMUSTOIMINNASSA

- tutkimustulosten tai käytettyjen menetelmien huolimaton ja siten harhaanjohtava raportointi,
- tulosten puutteellinen kirjaaminen ja säilyttäminen,
- samojen tulosten julkaiseminen useita kertoja näennäisesti uusina ja
- tiedeyhteisön johtaminen harhaan oman tutkimustyön suhteen.

NS. HARMAA ALUE

- Muut tiedeyhteisössä esiintyvät tutkimuseettiset laiminlyönnit ovat edellä esitettyjä astetta lievempiä, mutta ne ovat samalla tavoin hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia.
- Tällaisia tiedeyhteisöstä pois karsittavia käytäntöjä ei pääsääntöisesti käsitellä HTK-prosessissa, vaan niiden selvittely on tutkimusorganisaation omalla vastuulla.

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

NS. HARMAA ALUE

- Harmaan alueen tutkimuseettiset laiminlyönnit tunnistettava ja torjuttava
- Esimerkkejä tutkijoilta toivotaan!
- Kirjataan HTK 2012 -ohjeeseen – miten laajasti?
- Tutkitaanko HTK-prosessissa?

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TENKin MENETTELYOHJEET

- Vilppiepäily käsitellään aina ensisijaisesti siinä tutkimuslaitoksessa, jossa epäilty toimii.
- Menettelyssä on keskeistä:
 - puolueettomuus ja oikeudenmukaisuus
 - osapuolten kuuleminen
 - käsittelyn nopeus

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

PROSESSI

TENKin ehdottama menettely on kolmivaiheinen:

1. kirjallinen ilmoitus
2. esiselvitys
3. varsinainen tutkinta

Jos epäilty tai epäilyn esittäjä on tyytymätön menettelyyn tai sen tulokseen, hän voi pyytää asiassa **lausuntoa** TENKiltä.

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HTK -ohjeiden soveltaminen ja päivittäminen 2011 - 2012

- yksittäisten tutkijoiden kommentit HTK 2002-ohjeiston ymmärrettävyydestä ja soveltamisesta tervetulleita TENKille
- Allekirjoittaneiden yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimusorganisaatioiden ja tutkimusrahoittajien palautetta pyydetään erikseen
- päivitystarpeet HTK 2012 -ohjeistoon kartoitetaan

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HTK -ohjeiden päivittäminen

- Allekirjoittaneiden organisaatioiden ja tutkimusrahoittajien virallista palautetta HTK -2012 -ohjeesta pyydetään keväällä 2012
- HTK 2012 -ohjeisto valmis marraskuussa 2012

Eettisten neuvottelu- ja toimikuntien yhteistyö

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

- Kansallisten eettisten neuvottelukuntien yhteistyö: TENK, ETENE, TUKIJA; mukana myös TJNK
- Vuosittaiset ***Etiikan päivät*** käynnistyvät; aloitus 16.11.2011 Tieteiden talolla teemalla "Tiedon hyvä käyttö"

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

LISÄTIETOJA

Tutkimuseettinen neuvottelukunta
Pääsihteeri Sanna Kaisa Spoof
Mariankatu 7 C 1
00170 Helsinki
Puh. 050 594 1909
s-posti tenk@tsv.fi

www.tenk.fi